

Gülen cemaati ile ortaya çıkan NİTELİKSİZ BOŞLUĞU hızla doldurmaya çalışan cemaat ve tarikat yine gündemde. Ancak bu defa kim devletten daha fazla pay kapıyorsa diğer cemaatler onların bütün pisliklerini ortaya döküyor. Son günlerde MENZİR hakkındaki müthiş görüntüleri de işte bu cemaatler arası kavga sonucunda biz öğreniyoruz. Çoğunlukla kurdukları vakıflar aracılığıyla hareket ediyorlar. Kimileri de neredeyse holdingleşmiş durumda. Postluk bazen babadan oğula, bazen kardeşlere geçiyor. Cemaatlerin bazılarının siyasetle çok yakın bağları var, bazıları politikayla ilgilenmiyor. Ancak tüm Türkiye'nin her bölgesinde günlük hayatı ve insan ilişkilerini etkiliyorlar. Tarikatları, kurucularını, etkili oldukları bölgeleri, yaklaşımlarını haritasını aşağıda okuyacaksınız.

İSTANBUL-KAYSERİ-DÜZCE-ANKARA

Kadiri Muhammediye

Kadiri tarikatı kökenli Muhammediye kolu İstanbul, Ankara, Kayseri ve Düzce'de güçlü. Lideri Şeyh Seyyid lakabını kullanan Muhammed Ustaoglu. 1987'de imamlıktan emekliye ayrılan Ustaoglu, İstanbul'da yaşıyor. Kendisinden sonra yerine geçmesine kesin gözüyle bakılan oğlu Muhittin Ustaoglu da Diyanet İşleri'nde görevli, Düzce'de imamlık yapıyor. Cemaatin Kayseri vekili Muammer E. Almanya vekili Şükrü Oral. Muhammediye, tarikat şeceresini Kadiri tarikatının kurucusu Abdülkadir Geylani'ye dayandırmakla birlikte kendisini Nakşibendi ve Mevlevi geleneğinin parçası kabul ediyor. Zikir törenlerinde zaman zaman yaklaşık bin kişiyi buluşturmayı başarıyor.

KÜTAHYA

Halveti tarikatının Şabaniye Kolu

Şeyhlik postunda Mehmet Dumlu oturuyor. Türkiye'nin en aktif Halveti tarikatı olarak biliniyor. Düzenli yaptıkları zikir törenlerine kadın ve erkeğin bir arada katılmasıyla tanınıyorlar. Kütahya merkezli cemaatin zikir törenlerine İstanbul'un yanı sıra, Bursa, Uşak, Eskişehir, Ankara ve Afyon'dan da geniş katılımlar oluyor.

ANKARA-VAN-Ş.URFA-İSTANBUL

Hizb-ut Tahrir

Grup kendisini "İdeolojisi İslam olan parti" olarak tanımlıyor. Adlarını Hizb-ut Tahrir Türkiye sözcüsü Yılmaz Çelik'in İstanbul Fatih Camii'ndeki basın açıklamasıyla duyurdular. Ankara ve İstanbul'un yanı sıra Şanlıurfa ve Van'da da güçlü oldukları biliniyor. Örgüt çalışmalarını Ankara merkezli Köklü Değişim adlı dergi çevresinde sürdürüyor.

ANKARA- ANTALYA

Galibiler

Kadiri-Rufai tarikat geleneğinden gelen cemaatler arasında tarikatlığını ilan eden tek kol. Şeyhleri Hacı Galip Hasan Kuşçuoğlu. Zikirde şiş çekmeleriyle tanınıyorlar. Her perşembe akşamı Ankara'nın Hüseyingazi semtindeki Tevhid Camii'nde yaptıkları zikre yaklaşık 3 bin kişi katılıyor. Müritlerin çoğu çevredeki sitelerin esnafı. Şeyh Kuşçuoğlu kendisini şöyle tanımlıyor: "Mezhep olarak Hanefi; meşrep olarak Alevi; yol olarak Kadiri-Rufai Galibiyiz." Faaliyetlerini, şeyhin adını taşıyan eğitim vakfı kanalıyla sürdürüyor. Cemaat Antalya'da da faaliyette.

ERZURUM

Nurcu Kırkinci Hoca Grubu

Said Nursi'nin ölümünden bu yana Nurcular 10'dan fazla gruba bölündü. En etkin grup Fethullah Gülen cemaati. Ancak, Nurcular içinde bir isim var ki, Said Nursi'nin ölümünden bu yana "talebeler" içindeki saygın önder konumunu hiç kaybetmiyor. Bu isim, Nurcular arasında Kırkinci Hoca olarak tanınan Mehmet Kırkinci. Said-i Nursi'nin, "Evlerinizi medrese yapın" çağrısına uyup Erzurum Karanlık Kümbet Medresesi'ni kuran Kırkinci, yaşamını burada sürdürüyor. 12 Eylül darbesinden iki yıl sonra MGK Başkanı Genelkurmay Başkanı Kenan Evren'e mektup yazan Kırkinci Hoca, "Dini güçlendirmek, milleti güçlendirmektir" demiş, ima yoluyla da olsa anayasa referandumunda cemaat desteğine karşılık, cemaate destek arzusunu dile getirmişti. Bu tavrı nedeniyle Nurcular arasında eleştirilse de, müridleri ve Gülen'i Nurcu yapan hocası olduğu için, Gülen Cemaati

tarafkarları arasında özel bir otoriteye sahip.

TRABZON

İcmalciler

Kadiri Tarikatı'nın İcmal Kolu'nun lideri Haydar Baş son dönemde çalışmalarını Bağımsız Türkiye Partisi adıyla sürdürüyor. Parti, 3 Kasım 2002 seçimlerden büyük bir yenilgiyle çıktı. Ulusal televizyon ve günlük bir gazetenin sahibi Haydar Baş'ın Türkiye'nin en zengin cemaat liderleri arasında olduğu iddia ediliyor. Trabzon ve çevresinde güçlü. Baş'ın ismi Trabzon'daki rahip cinayeti sonrasındaki tartışmalarda geçmişti.

İSTANBUL-BURSA

Cerrahiler

Halveti tarikatına dayanıyor. Dergahları, İstanbul'da Fatih-Karagümrük'teki Kethüda Canfeda Hatun Camii bitişiğinde. Zikirlerinde, müzik ve ibadet dışında hiçbir şey konuşulmuyor. Müritleri arasında çok sayıda tanınmış ses sanatçısı bulunuyor. Tarikatın Tophane'deki Kadiriler yokuşundaki Kadirhane'sinde düzenlenen zikir törenleri neredeyse turistikleşmiş durumda. Kadirhane'nin şeyhi Ahmet Misbah Erkmenkul. Celvetiye tarikatına bağlı İsmail Hakkı Bursevi tarafından kurulan Hakkıye kolunun müritleri ise en çok Bursa'da yaşıyor. Kurucularının adını taşıyan bir vakıfları var.

İSTANBUL-ANKARA-ÇORUM-BOLU

Uşşakiler

Halveti Tarikatı'nın bir kolu Uşşakiye. Merkezi İstanbul Kasımpaşa. Kurucusu Pir Hüsameddin'in türbesi de bu semtteki aynı isimli camide. Tarikatı kamuoyuyla tanıştıran isim İbrahim İpek. Uzun yıllar sessiz faaliyet gösteren tarikat onunla birlikte ün kazandı, İpek Yolu adlı yeni bir cemaat oluştu. İpek'in 2000 yılında ölümünün ardından posta 44 yaşındaki eski milli güreşçi Fatih Nurullah oturdu. Nurullah tarikat nüfusunu artırmak için herkese açık kutlamalar, piknikler düzenliyor; zikirleri tarikat üyesi olmayanlara da açıyor. Tarikatın Kasımpaşa'daki merkezi her sene Bolu'da ve Çorum'da düzenlediği "Devran" adlı zikir törenleriyle tanınıyor. Bolu'daki son devrana 2 bin kişi katılmıştı.

ADIYAMAN-ANKARA-AFYON-SAKARYA-İSTANBUL

Menzilciler

Nakşibendi Tarikatı'nın Menzil Kolu adını Adıyaman'ın Menzil köyünden alıyor. Cemaatin en ünlü ismi, uğradığı zehirli iğne saldırısından bir süre sonra hayatını kaybeden Raşit Erol. Şeyh postunda şimdi kardeşi Abdülbaki Erol oturuyor. Şeyh adaylarından Fevzettin Erol ise şimdilik cemaatin Ankara ve Afyon örgütlenmesini yönetiyor. Menzilcilerin Ankara

çevresi "Semerkant Grubu" olarak da adlandırılıyor. Fezzetin Erol, yılın bir bölümünü de Afyon'daki merkezde geçiriyor. Cemaat ekonomik gücünü özellikle kendilerine derviş adını veren müritlerin kurduğu şirketlerin belediyelerden aldığı ihalelerle arttırıyor. Raşit Erol'un "İmanı kurtarmanın ve pekiştirmenin kafi olduğu bir devir yaşıyoruz" anlayışıyla hareket eden cemaatin Adıyaman Menzil ve Ankara merkezleri özellikle alkol bağımlılığında kurtulmak isteyen kişilerin ilgi odağı.

SIİRT- ANKARA- İSTANBUL- ELAZIĞ

Tillocular

Kurucuları Sultan Memduh Hazretleri'nin türbesinin bulunduğu Siirt'in Tillo beldesi manevi merkezleri. Süryanice "Yüksek Ruh" anlamına gelen Tillo geleneği Kadiri Tarikatı'nın en güçlü kollarından. Siyasete uzak durmaları nedeniyle İcmalcilerden, Kadiri-Rufai geleneğinde faaliyet sürdürmesi nedeniyle de Galibilerden ayrılıyor.

HATAY-GAZİANTEP-ŞANLIURFA-KİLİS-MARDİN-BATMAN

Hazneviler

Türkiye Kürtleri arasında en güçlü Nakşibendi cemaatlerinden biri. Merkezi Suriye'de. Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin ve Batman 'da örgütlüler. Cemaatin şeyhi Muhammed Haznevi yılda en az bir kez Türkiye'ye gelip, zikir törenlerini yönetirdi. Geçen yıl öldüğünde, binlerce Türk müridinin cenaze töreni için Suriye'ye geçmek istemesi haber bültenlerine konu olmuştu. Şeyhliği Muhammed Haznevi'nin oğlu Muhammed Muta Haznevi üstlendi.

SAKARYA-DÜZCE-BURSA

Hakikatçılar

Hemen hemen tüm cemaatlere karşı yürüttüğü mücadeleyle tanınan Hakikatçılar'ın şeyhi Ömer Öngüt. Adapazarı'nda yaşayan Öngüt, Cemalettin Kaplan, Fethullah Gülen, Necmettin Erbakan, Süleymancılar, İsmailağa Cemaati ve Diyanet'e yönelik ağır eleştiri içeren kitaplarıyla tanınıyor. Sakarya başta olmak üzere Düzce, Bursa ve Ankara'da önemli sayıda müride sahip. Tarikat, şeyhe mutlak itaat ilkesiyle yaşıyor.

KAYSERİ

NakşibendiYahyalı Cemaati

Kayseri'de Gülen Cemaati'yle birlikte en güçlü dini grup. Nakşibendi tarikatının Anadolu'daki en önemli kolları arasında. Yahyalı Hacı Hasan Efendi'den alıyor adını. Şimdi şeyh postunda oturan kişi Ramazan Dinç. Cemaat, Kayseri'deki sanayi gelişimine paralel olarak hızla büyüdü. Müritleri arasında Kayseri'nin önde gelen işadamları bulunuyor.

İSTANBUL

Işıkçılar

Seyit Abdülhalim Arvasi'ye bağlı Hüseyin Hilmi Işık'ın kurduğu cemaat günümüzde İhlas Holding şemsiyesi altında büyüdü. Cemaatin lideri Enver Ören'in rahatsızlığı ve İhlas Finans'a el konulması cemaatin güç kaybetmesine neden oldu.

TÜRKİYE'NİN EN YAYGIN İKİ CEMAATI

Gülen Cemaati ve Nurcular

Türkiye'nin tarikat ve cemaat haritasında Nurcular ağırlıklı yer işgal ediyor. Tarikatın en ünlü ismi Fethullah Gülen'in etkinlik alanı Türkiye'nin tüm illerini kuşatıp, tarikat okulları kanalıyla Afrika'dan Uzakdoğu'ya uzanıyor. 1941 doğumlu Gülen, 1970'lerden itibaren Nur hareketi içinde gözyaşı eşliğindeki vaazlarıyla kendi yolunu çizdi. Akyazılılar ve Türkiye Öğretmen Vakfı gibi kuruluşlarla başlayan örgütlenmesi bugün büyük bir ekonomik ve siyasi güce dönüşmüş durumda. Cemaatin medyadan eğitime, finansa, sağlık sektörüne kadar pek çok alanda yatırımı bulunuyor. Gülen uzun süredir ABD'de yaşaması, olası vefatı sonrasında bu büyük ekonomik gücün nasıl paylaşılacağı belli değil. Nur cemaatinin içinde adı sık geçen diğer gruplar şunlar: Liderliğini Mehmet Kutlular'ın yaptığı Yeni Asyacılar (İstanbul), liderleri İzzet Yıldırım, Hizbullah tarafından kaçırılıp öldürülen Med-Zehra Vakfı çevresi (Doğu-Güneydoğu Anadolu), Müslüm Gündüz liderliğindeki Aczmendiler (Elazığ-İstanbul), Yeni Nesilciler, Yazıcılar

Süleymancılar

Cemaatin kurucusu Süleyman Hilmi Tunahan, soyunu Nakşibendi Şeyhi Selahaddin İbni Seracettin 'e dayandırıyor. Zamanla bağımsız bir yol izledi. Kurduğu Kuran kurslarından yetişen öğrenciler, hocalarının mehdiliğine iman edip, Süleymancılar cemaatini oluşturdu. Ege ve Akdeniz bölgelerinde güçlenen Süleymancılar zamanla tüm yurda yayıldı. Faaliyetlerini "kurs ve okul talebelerine Yardım Dernekleri" adı altında yürütüyor. Hakikatçılar'ın şeyhi Ömer Öngüt, Süleymancılar'ı "Dinleri Süleymancılık, imanları para, huyları gasp, meslekleri de dilencilik olan bir cemaat" olarak adlandırıyor. Türkiye'nin her ilinde en az bir Kuran kursuna sahip cemaatin, kurs ve öğrenci yurtlarının toplam sayısının 1500'ü bulunduğu söyleniyor. Tunahan 'ın ölümünün ardından cemaat liderliğine Kemal Kaçar geçti. Onun vefatı sonrasında ise cemaat her ne kadar reddedilse de iki kardeş Ahmet Denizolgun ile Beyazıt Denizolgun arasında bölündü.

İSTANBUL-ANKARA

İskenderpaşa Cemaati

Geçmiş 1800'lü yıllara, Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevi'ne uzanıyor. Uzun süre,

Gümüşhanevi tekkesi cemaate ismini verdi. Mehmet Zahit Kotku şeyhlik postuna oturduktan sonra, görev yaptığı İskenderpaşa Camii tarikata ismini verdi. Kotku'nun ölümünden sonra liderliğe geçen damadı Prof. Esad Coşan da 2001 Şubat'ında Avustralya'da trafik kazasında öldü. Post oğlu Nurettin Coşan'a kaldı. Esat Coşan, tarikatı kurduğu vakıflar sayesinde büyüttü. Bunların en etkini Hakyol Vakfı. Coşan, İlim Kültür ve Sanat Vakfı ile Sağlık Vakfı'nı da kurarak örgütlenmeyi genişletti. "Hanım Dernekleri"yle kadın örgütlenmesine yöneldi. Şu andaki lider Nurettin Coşan, dini eğitiminin yanı sıra New York'ta işletme öğrenimi gördü. Babasının isteğiyle 1996'da aile şirketi Server Holding'in yöneticiliğini üstlendi. Ticari faaliyetleri ve seyahatleri nedeniyle liderlik görevini yerine getiremediğini iddia eden bir grubun muhalefet başlattığı ve tarikattan koptuğu söyleniyor. Siyasetin birçok önemli ismi cemaatle gönül birliği içinde: Eski cumhurbaşkanı Turgut Özal, başbakana Recep Tayyip Erdoğan, Korkut Özal, maliye bakanı Kemal Unakıtan, bir dönem için dahi olsa Necmettin Erbakan. İskenderpaşa Tarikatı'nın bir de siyasi partisi var: "Sağduyu Partisi." Recep Tayyip Erdoğan'ın, 3 Kasım 2002 Seçimleri sonrasındaki ilk cuma namazını Ankara'nın Dikmen semtindeki Mehmet Zait Kotku Camii'nde kılması bu gönül bağının sembolik işareti olarak değerlendiriliyor.

İZMİR-MANİSA-AYDIN

Melamiler

Melami Tarikatı'nın kamuoyu önüne çıkan en önemli ismi Ahmet Arslan. Emekli astsubay Arslan, Şeyh Hasan Özlem'in 1996'da ölümünün ardından posta oturdu. 66 yaşındaki Arslan, Manisa'nın Salihli ilçesinde yaşıyor. Cemaatin Aydın, Adana, Uşak ve İzmir'de mürit grupları bulunuyor. Tarikatın diğer önemli ismi Davud Yılmaz. 73 yaşında, İzmir'de yaşıyor ve küçük bir cemaati kontrol ediyor. İstanbul'da da takipçileri var. "İbadet gizli, gösterişsiz olmalı" yaklaşımını savunan Melamiler genellikle ev toplantılarında bir araya geliyor.

İSTANBUL-KONYA-ANKARA

Erenköy Cemaati

Kökleri Kelami Dergahı'na ve şeyhi Erbilli Mehmet Esat'a dayanıyor. Mehmet Esat, tekkeler kapatılınca Erbil'deki arazilerini satıp, İstanbul'a yerleşti. Erenköy'de bir köşk aldı, cemaatin temellerini attı. Menemen Ayaklanması'na karıştığı iddiasıyla gözaltındayken rahatsızlanıp hayatını kaybetti. Erenköy Cemaati, Mehmet Esat'ın halifesi Mahmud Sami Ramazanoğlu'nca kuruldu. Nakşibendi geleneği içinde, esnaf ve işadamlarının kolu olarak biliniyor. Ramazanoğlu'nun ardından cemaatin dini sorumluluğunu Musa Topbaş üstlendi. Onun ölümüyle üç isim ön plana çıktı: Yeni Şafak'ın eski başyazarı Ahmet Taşgetiren, Eymen Topbaş ve Konya'da yaşayan Tahir Büyükkörükçü. Şeyh postuna Büyükkörükçü'nün oturduğu ileri sürülüyor. Konya'da Erenköy Mahallesi'nde yaşayan Büyükkörükçü bir dönem Milli Selamet Partisi milletvekilliği de yapmıştı. Erenköy Cemaati'nin Ankara örgütlenmesini ise Muradiye Vakfı yürütüyor.

İSTANBUL

İsmailağa Cemaati

Kurucusu Ebuishak İsmail Efendi, 1723'te Fatih'te adını taşıyan camiyi inşa ettirdi. Ölümünden sonra cemaati tarikat yoluna girdi. Şeyh Batumlu Ali Haydar Efendi, 1960'da ölene kadar liderliği yürüttü. Görevi İsmail Ağa Camii imamı Mahmut Ustaosmanoğlu devraldı. Cemaat İstanbul'un merkezi Fatih'te, Türkiye'nin en dikkat çeken İslami gettosunu oluşturdu. Sarık, şalvar ve cübbeli giyimleriyle diğer Nakşibendi gruplarından ayrılıyorlar. İsmailağa Cemaati, Ustaosmanoğlu'nun kökeni nedeniyle İslami gruplar içinde "Ofllular" olarak da tanınıyor. Cemaatin önde gelen bazı isimlerinin Salih Mirzabeyoğlu liderliğindeki İBDA-C ile birlikte hareket etmesi, grubun radikalleşme potansiyelinin bir kanıtı gösteriliyor.

[status draft]

[nogallery]

[geotag on]

[publicize off|twitter|facebook]

[category istihbarat]

[tags TARİKATLER & CEMAATLER DOSYASI, TÜRKİYE, TARİKAT, CEMAAT]